

U SLUŽBI RADOSNE VIJESTI
DVA JUBILEJA KATOLIČKOGA BOGOSLOVNOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Katarina KOPREK

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut za crkvenu glazbu »Albe Vidaković«
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
katarinakoprek@hotmail.com

Prema *Katekizmu Katoličke Crkve* vjera je odgovor na Božju objavu ali i oblik osobne spoznaje kojom svaki čovjek poticajem Božje milosti prihvaća radosnu vijest – Božju objavu u Isusu Kristu (usp. KKC, br. 150s). Jednostavno rečeno: s jedne strane vjera je milost, dar što nam ga Bog daruje, s druge pak strane čin čovjekova prihvaćanja toga dara. U tome smislu vjera nam ne daje samo »unaprijed osjetiti radost i svjetlost blaženoga gledanja koje je cilj našega zemaljskoga putovanja« (KKC, br. 163), nego je nužno svjedočanstvo, zapravo svjedočenje.

Apostolskim pismom *Porta fidei* od 11. listopada 2011. godine papa Benedikt XVI. proglasio je Godinu vjere. Time je zapravo želio potaknuti ne samo na istinsku obnovu, oživotvorenje i produbljenje kršćanske vjere, posebno u današnjem materijalističkom svijetu, nego i na razmišljanje o vjeri, nadasve pak na svjedočenje vjere.

Godina vjere je započela 11. listopada 2012. godine, na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugoga vatikanskog koncila, a završila 24. studenoga 2013. godine, na svetkovinu Gospodina našega Isusa Krista Kralja svega stvorenja. To vrijeme bilo je prava prilika vjernicima da dublje shvate kako je temelj kršćanske vjere susret s osobom Isusa Krista i svjedočenje u zajedništvu Crkve.

Vjeru, utemeljenu na susretu s Isusom Kristom uskrsnim, treba iznova otkriti, njegovati a nadalje ju životom svjedočiti. Na to je na završetku Godine vjere upozorio papa Franjo, posebno u svojoj apostolskoj pobudnici *Evangelii gaudium* objavljenom 24. studenoga 2013. godine.

Unutar tih događaja važnih za univerzalnu Crkvu, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu proslavio je dva velika jubileja – pedeset godina postojanja svojih dvaju instituta: Katehetskoga instituta, osnovanog 26. lipnja 1961. godine, i Instituta za crkvenu glazbu Albe Vidaković, osnovanog 25. siječnja 1963. godine. Nije na odmet pripomenuti da u okviru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta djeluje Institut za teološku kulturu laika, osnovan 30. svibnja 1968. godine, a djelovao je i Institut za kršćansku duhovnost, osnovan 29. prosinca 1984. godine. Fakultetsko vijeće KBF-a na VIII. redovitoj sjednici održanoj 27. svibnja 2005. godine donijelo je odluku o prestanku djelovanja Instituta za kršćansku duhovnost kao ustrojbene jedinice Fakulteta.

Uz spomenute znanstveno-nastavne institute pri KBF-u djeluju i znanstveno-istraživački instituti: Hrvatski mariološki institut, osnovan 1974. godine, Institut za crkvenu povijest, osnovan 1975. godine, Institut za biblijski pastoral, osnovan 1978. godine i Institut za ekumensku teologiju i dijalog, osnovan 1985. godine.

U osnivanju tih znanstveno-odgojnih institucija kardinal Franjo Šeper je prije pedeset godina prepoznao poseban blagoslov za našu mjesnu Crkvu. On je u tome gledao »utjecaj Providnosti Božje i prve plodove nastojanja da se i pomoću ovih institucija započnu ostvarivati ideje tada započetoga Drugoga vatikanskoga koncila« (*Pismo Velikog kancelara dr. Franje Šepera Dekanatu Rkt. Bogoslovnog fakulteta povodom početka rada Instituta za crkvenu glazbu*, Br. 15/K, Zagreb 15. IX. 1963.). Zato je prigodom otvaranja Instituta za crkvenu glazbu u pismu Vijeću tadašnjega Rimokatoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu napisao: »S osobitim zadovoljstvom pozdravljam otvaranje i početak rada Instituta za crkvenu glazbu, koji će od ove akademske godine, uz već postojeći Katehetski institut, djelovati kao sastavni dio Rkt. Bogoslovnog fakulteta, tog najstarijeg i najvišeg znanstvenog zavoda Katoličke Crkve u našoj zemlji. [...] Treba nastojati, da se od prvog dana i u predavanjima i u praktičnim vježbama osjeti jasno izražena težnja, da je sav studij upravljen jednom određenom konačnom cilju: osposobiti i oblikovati stručno izobražene liturgijske glazbenike, koji će i svojim životom i svojim radom prednjačiti i služiti drugima za primjer« (*Isto*).

U rječniku čitamo da je »institut« ustanova, zavod kao mjesto istraživanja, mjesto koje služi znanosti i umjetnosti. Što istražuju spomenuti instituti?

Božju Radosnu vijest upućenu čovjeku i načine kako mu je posredovati. U ovim slučajevima riječ je o katehezi i glazbi.

Drugi vatikanski koncil i poslijekoncilski dokumenti pridaju veliku važnost katehezi, o čijoj obnovi, osobito o obnovi katehetske formacije pastoralnih djelatnika, ovisi obnova cijele Crkve. Tako je katehetsko poučavanje neizostavan i ključan element cjelokupnoga pastoralnog djelovanja.

I glazba je snažni oblik naviještanja Radosne vijesti. Govoreći o glazbi, Drugi vatikanski koncil često rabi pojam »sveta glazba«. U muzikološkoj i teološkoj literaturi danas se za glazbu kojom se služi liturgija uz naziv »sveta glazba« često pojavljuju i nazivi »duhovna«, odnosno »liturgijska glazba«.

Glazba dohvaća čovjeka u njegovoj nutrini, prožima sva područja čovjekova života, povezuje nas kao poseban govor, tvori zajedništvo i otvara put za misterij. Ona je oduvijek bila posebna šansa za riječ koju Bog izgovara za svijet ali i čovjekov odgovor na Božju riječ. Jednostavno, glazba je u Crkvi shvaćana kao zahvalni odgovor pojedinaca i zajednice na Božju riječ, element radosti.

Drugi vatikanski koncil podsjetio je da je zadaća Crkve, tj. vjernika, svjedočiti za radosnu vijest (*martyria*), slaviti spomen na život i smrt Isusa Krista, hrabriti čovjeka u svakidašnjici i na raskršćima života (*leiturgia*) i učiniti vidljivom, iskusivom ljubav prema bližnjemu (*diakonia*). *Martyria* i *diakonia* oduvijek su upućene na *koinoniu*, na zajednicu – *communio*. Zapravo, tako se rađala Crkva – zajedništvo ljudi među sobom i s Bogom. To je pak najočitiije vidljivo i najintenzivnije doživljavano u liturgiji, u bogoslužju.

Martyria ili zapovijed naviještanja i svjedočenja može se danas odvijati na različite načine: katehezom (odgoj, pedagogija) i propovijedanjem (homilije, kako reče papa Franjo u pobudnici *Evangelii gaudium*), ali i umjetnošću, a najočitiije glazbom. Istina, glazba je u Papinoj pobudnici spomenuta u cjelom teksta samo na jednome mjestu (EG 139) i dva puta u bilješkama (EG 69 i 131).

Glazba, dakle, pripada Crkvi, njezinu poslanju. Ona je uvijek bila i jest plod i pomagalo evangelizacije. Njezin početak je u bogoštovanju, u klanjanju, u radosti. Ona je sredstvo naviještanja Radosne vijesti koje toj vijesti daje bitni ton, zapravo izričaj – radost.

Pobudnicom *Evangelii gaudium* papa Franjo pokazuje neke nove putove za hod Crkve u budućnosti. Govori svim kršćanima koji istinski žele živjeti po načelima evanđelja, i to u ovome svijetu koji je, prema Papinim riječima, bremenit teškim problemima, podjelama, nerazumijevanjem, okrutnošću, pohlepom, tugom i žalošću. U tim okolnostima Papa želi prije svega pokrenuti novu evangelizacijsku etapu koju bitno karakterizira radost, u prvome redu radost koja izvire iz potpunog pouzdanja u Boga i njegovu Riječ.

Katarina KOPREK, *U službi Radosne vijesti. Dva jubileja Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*

Kršćani trebaju biti svjesni da je s Isusom, njihovim Gospodinom, u svijet ušla »velika radost« prema kojoj se čovjek ne može odnositi nezainteresirano, hladno i odbojno. Zato se Crkva od svojih početka doživljavala kao zajednica radosti. Isusovi učenici i prvi kršćani radosno su se okupljali, lomili kruh, uzajamno se pomagali, zajedno molili i u radosti pjevali Bogu.

I još nešto: u radosti nastaje i osjećaj zahvalnosti. Mogli bismo reći da je zahvalnost temeljni preduvjet duhovnosti iz koje svoju snagu crpe kako visoka teologija tako i obična životna praksa vjernika.

Nadahnuti nesebičnim radom mnogih svojih djelatnika kojima treba izreći riječ zahvale, sadašnji djelatnici obaju Instituta KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, Katehetskog instituta i Instituta za crkvenu glazbu Albe Vidaković, i dalje će tražiti nove putove, kako na akademskom tako i na pastoralnom području, kroz katehezu i glazbu da bi služili Crkvi u naviještanju radosne vijesti svjesni da je to jedini razlog njihova postojanja.